

Instanța de fond: Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, judecător – I. Minăscuță
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – N. Vascan, Eu. Fistican, Vl. Clima

DECIZIE

02 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Svetlana Filincova,
Iurie Bejenaru, Luiza Gafton

examinând recursul declarat de către SRL ”SB - Fainex”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată CCL NR. 312 către SRL ”SB - Fainex”, privind evacuarea și acțiunea reconvențională înaintată de SRL ”SB - Fainex” către CCL NR. 312, privind recunoașterea dreptului de proprietate, încuviințarea înregistrării dreptului de proprietate,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, prin care a fost respinsă cererea apelantului SRL ”SB - Fainex” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, fiind obligat să achite taxa de stat în mărime de 21 246 lei,

c o n s t a t ă :

La data de 22 aprilie 2015, reclamanta CCL NR. 312 a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei SRL ”SB - Fainex”, privind evacuarea pârâtei cu bunurile acesteia din subsolul amplasat în mun. Chișinău, str. Ceucari, 5/7.

La data de 09 noiembrie 2016, pârâta SRL ”SB – Fainex” a depus o cerere reconvențională prin care a solicitat, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu suprafața de 319,9 m.p. amplasat pe adresa mun. Chișinău de pe str. Ceucari 5/7, înregistrarea în registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra demisolului cu suprafața de 319,9 m.p. amplasat pe adresa mun. Chișinău de pe str. Ceucari 5/7, încasarea din contul CCL NR. 312 în beneficiul SRL ”SB - Fainex” a tuturor cheltuielilor suportate.

Prin hotărârea judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016, a fost admisă integral acțiunea inițială, a fost evacuată SRL ”SB - Fainex” din imobil, împreună cu bunurile acesteia, a fost respinsă integral acțiunea reconvențională, privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra demisolului și încuviințarea înregistrării în registrul bunurilor mobile a dreptului de proprietate asupra acestui bun imobil, ca fiind neîntemeiată, a fost încasat de la SRL ”SB - Fainex” în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 28 329 (douăzeci și opt mii trei sute douăzeci și nouă) lei, 48 bani, măsura de asigurare a acțiunii reconvenționale aplicată prin încheierea din 11 noiembrie 2016 nr.2c-136/2016, a

fost menținută până la definitivarea hotărârii.

La data de 22 decembrie 2016, reprezentantul SRL "SB - Fainex" a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016, solicitând scutirea integrală de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea înaintată de reclamanta CCL NR. 312, iar cererea reconvențională a SRL "SB - Fainex" să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către reprezentantul SRL "SB - Fainex" împotriva hotărârii judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016, s-a stabilit apelantei un termen până la ședința de judecată din data de 29.03.2017 ora 10:30, pentru prezentarea cererii de apel motivate, s-a explicat apelantei SRL "SB - Fainex" că în cazul în care nu va prezenta cererea de apel motivată, în termenul stabilit de instanță, cererea nemotivată de apel împreună cu toate documentele anexate vor fi restituite.

La data de 29 martie 2017, apelanta SRL "SB - Fainex" a depus cererea de apel motivată, solicitând scutirea integrală de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea înaintată de reclamanta CCL NR. 312, iar cererea reconvențională a SRL "SB - Fainex" să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, s-a respins cererea apelantei SRL "SB - Fainex" cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, fiind obligată să achite taxa de stat în mărime de 21 246 lei.

La data de 19 mai 2017, SRL "SB - Fainex" a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii, și pronunțarea unei decizii prin care apelanta să fie scutită integral de la achitarea taxei de stat.

În motivarea recursului, a indicat că soluția instanței de apel este una neîntemeiată, deoarece SRL "SB - Fainex" a prezentat probe referitor la situația sa materială precară și incapacitatea de plată, iar faptul că instanța a respins scutirea de la achitarea taxei de stat, îi încalcă dreptul la un proces echitabil și dreptul de acces liber la justiție.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL "SB - Fainex" urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 83 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri

prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat, iar potrivit art. 87 alin.(1) lit. k) Cod de procedură civilă valoarea acțiunii se determină din valoarea fiecărei pretenții aparte.

Potrivit dispozițiilor art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de apel.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Din conținutul acestei norme reiese că partea care solicită scutirea de la plata taxei de stat urmează să demonstreze starea financiară generală a acesteia prin prezentarea probelor pertinente și admisibile în acest sens.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cadrul aprecierii situației materiale se ia în considerare: valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, valoarea acțiunii, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, făcându-se o concluzie din ansamblul probelor prezentate. Persoana juridică, solicitând scutirea de plata taxei de stat, urmează să probeze lipsa mijloacelor financiare, prezentând probe pertinente în acest sens. În calitate de probă pot servi: informația de la Inspectoratul fiscal privind existența și situația conturilor bancare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația de la SA “Registru” privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate etc.

Mai mult, potrivit practicii CtEDO (cauza Malahov către Moldova, hotărârea din 07 iunie 2007), restricția impusă accesului la o instanță judecătorească nu va fi compatibilă cu art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, decât dacă aceasta nu urmărește un scop legitim și nu există o legătură proporțională dintre mijloacele utilizate și scopul legitim urmărit.

Art. 6 par. (1) din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale prevede că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege. Cu toate acestea, „dreptul la un tribunal” nu este absolut și poate fi limitat, în timp ce, prin însăși natura sa reclamă reglementare din partea statului, care urmează a alege mijloacele pe care le va folosi în acest scop. Și, întru cât, scopul stabilirii a unei taxe pecuniare pentru adresarea în instanțele judecătorești sunt îndreptate în interesul bunei administrări a justiției, acesta poate justifica impunerea unei restricții financiare a accesului persoanei la un „tribunal”. (cauza Tolstoy – Miloslavsky către Regatul Unit, hotărârea din 13 iulie 1995).

Totodată, dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină din partea instanței de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de constatare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări a justiției și proporționalitatea unei astfel de restricții.

În același context, Colegiul relevă că art. 6 par. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia

dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Astfel acest articol consacră dreptul la un tribunal, iar dreptul de acces sau dreptul de a sesiza este doar un aspect al acestuia. (cauza Kreuz către Polonia, hotărârea din 19 iunie 2001)

În aceeași speță Curtea a indicat (par. 53-54) că dreptul la un tribunal nu este absolut ori acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizație prealabilă). Totuși, Curtea indică asupra faptului că limitările aplicate nu trebuie să ducă la negarea substanței dreptului de acces în sine. În acest sens s-a menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par.(1) al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

În jurisprudența sa, Curtea a mai indicat că, statele urmează să respecte un just echilibru între interesul de a promova o bună administrare a justiției și pe de altă parte interesul reclamantilor de a prezenta argumentele lor în fața tribunalelor naționale. (cauza Weissman și alții către România, hotărârea din 24 mai 2006)

Raportând cele expuse la speța dedusă justiției, Colegiul reține că cererea de scutire parțială de plata taxei de stat este neîntemeiată atât juridic cât și faptic, iar ca urmare încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017 este una legală, deoarece de SRL "SB - Fainex" nu au fost prezentate probe suficiente ce ar confirma circumstanțele invocate cu privire la situația financiară dificilă, probe cu privire la soldul conturilor bancare ale ultimei, informații despre patrimoniul acesteia precum și cu privire la faptul că pasivele sunt disproporționate cu activele acesteia.

Luând în considerație capacitatea financiară a SRL "SB - Fainex" în contextul valorii patrimoniului disponibil al acesteia (vol. II, f.d. 171-173, 179-180), constatate just și de către instanța de apel (vol. II, f.d. 188), Colegiul consideră că achitarea taxei de stat va constitui o limitare proporțională a dreptului la accesul la o instanță, și nu va constitui o încălcare a art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Totodată, aplicând normele legale invocate supra și jurisprudența relevantă a CtEDO la speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantului de a achita taxa de stat aferentă apelului declarat, această obligație fiind stabilită de Lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției în R. Moldova.

Reieșind din cele indicate mai sus, instanța de apel a dat apreciere înscrisurilor prezentate de apelant întru argumentarea cererii sale privind scutirea de la plata taxei de stat, și a ajuns la concluzia că acesta dispune de mijloace suficiente pentru achitarea taxei de stat în mărime deplină, astfel, fiind respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat. Respectiv Colegiul ține să menționeze faptul că soluția instanței de apel este una echitabilă și justificată.

Prin urmare, nu se va considera îngrădire a accesului liber la justiție, prin prisma art.6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului, restituirea fără examinare a cererii pe motiv de neînlăturare, în termenul acordat, a neajunsului constat (neachitarea taxei de stat), în situația în care solicitantul nu a probat lipsa mijloacelor financiare (cauza Romany Gaz Grup către Moldova,

hotărârea din 10 iunie 2010), iar SRL ”SB - Fainex” urmează să achite suma taxei de stat calculată de instanță.

Pe cale de consecință, Colegiul apreciază recursul declarat de SRL ”SB - Fainex”, ca unul neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către SRL ”SB - Fainex”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de CCL NR. 312 către SRL ”SB - Fainex”, privind evacuarea și acțiunea reconvențională înaintată de SRL ”SB - Fainex” către CCL NR. 312, privind recunoașterea dreptului de proprietate, încuviințarea înregistrării dreptului de proprietate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător

Svetlana Filincova,

Judecători

Iurie Bejenaru,

Luiza Gafton